

Naujasis Darbo kodeksas: klausimai – atsakymai

1. DK 68 straipsnio 1 dalis numato, kad maksimalus terminuotos darbo sutarties terminas, taip pat paėiliui einančių terminuotų darbo sutarčių, kurios yra sudarytos su tuo pačiu darbuotoju tai pačiai darbo funkcijai atlikti, bendra maksimali trukmė yra dveji metai, išskyrus atvejus, jeigu darbuotojas priimamas laikinai dirbti į laikinai nesančio darbuotojo darbo vietą. Ar vertinant maksimalų terminuotos darbo sutarties su tuo pačiu darbuotoju tai pačiai darbo funkcijai atlikti terminą, vertinama sąvoka „darbo funkcija“ reiškia konkrečias darbuotojo atliekamas funkcijas ar pareigybę?

Kiekvienu konkrečiu atveju turėtų būti vertinamos aplinkybės, t. y. ar pasikeitė darbuotojo atliekamos darbo funkcijos, o jeigu pasikeitė – tai kaip. Sąvokos „darbo funkcija“ negalima sieti išimtinai tik su pareigybės pavadinimu ar tik su konkrečių funkcijų atlikimu, todėl turėtų būti vertinama aplinkybių visuma.

2. Ar nuostata, kad „pabaigus formaliojo ar neformaliojo mokymo programą, pameistriui išduodamas tai patvirtinantis pažymėjimas“ įtvirtina pareigą darbdaviui (ar mokymo programą organizuojančiai įstaigai) išduoti pažymėjimą (DK 82 straipsnio 3 dalis)?

Pažymėjimą išduoda profesinio mokymo teikėjas, kuris pagal Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo 2 straipsnio 15 punktą apibrėžiamas kaip profesinio mokymo įstaiga, laisvasis mokytojas ir kitas profesinio mokymo teikėjas (bendrojo lavinimo mokykla, įstaiga, organizacija, įmonė, kuriai profesinis mokymas nėra pagrindinė veikla), įstatymų nustatyta tvarka turintis teisę rengti ir (ar) vykdyti profesinio mokymo programas.

DK 81 straipsnio 2 dalis numato, kad pameistrystės darbo sutartis gali būti: 1) nesudarius mokymo sutarties; 2) sudaryta su teisės aktais reglamentuojama mokymo sutartimi dėl formaliojo ar neformaliojo mokymo. Pirmuoju variantu neformaliojo mokymo programą visam pameistrystės darbo sutarties galiojimo laikotarpiui turi parengti pats darbdavys.

Darytina išvada, kad tuo atveju, jeigu pameistrystės darbo sutartis sudaroma kartu su mokymo sutartimi, pažymėjimą pameistriui pabaigus mokymosi programą išduoda mokymo įstaiga. Tačiau, jeigu neformalųjį mokymą organizuoja darbdavys, jam tenka pareiga išduoti mokymosi programos pabaigimą patvirtinantį pažymėjimą.

3. Ar įsigaliojus naujam DK, šalis galės tartis dėl darbo pagal poreikį?

Po naujojo DK įsigaliojimo, kaip ir iki šiol, darbo teisinių santykių šalis laisva valia nusistato tarpusavio išipareigojimus, svarbu, kad šalių susitarimai nepablogintų darbuotojo padėties palyginti su DK, kitais įstatymais bei teisės aktais. Jei darbdavys ir darbuotojas laisva valia susitarė dėl kitokios darbo laiko normos, pvz., dėl darbo pagal poreikį (grafiką), nenustatant konkrečios dienos ar savaitės darbo laiko trukmės – toks susitarimas galioja, kol nenuginčijamas ar nepakeičiamas, kadangi niekas negali paneigti tokių išipareigojimų reikšmingumo, kaip tik pačios šalys.

Vis dėlto, VDI specialistų nuomone bei vadovaujantis DK 112 straipsnio 1 dalimi, darbo sutarties šalis turėtų darbo sutartyje sulygti dėl minimalios darbo laiko normos.

Kilus ginčui dėl darbo sutarties sąlygų, darbo laiko apskaitymo ir (ar) apmokėjimo, tokie ginčai sprendžiami individualių darbo ginčų nagrinėjimo tvarka. Taigi, darbuotojas, manydamas, kad darbdavys neteisingai apskaito ir / ar apmoka už dirbtą laiką, galėtų kreiptis su prašymu į darbo ginčų komisiją.

4. Pagal DK 89 str. 3 d. 1 p. sulygti dėl projekcinio darbo sutarties galima sudarant iki 2 metų trukmės projekcinio darbo sutartį su naujai priimamu asmeniu, pagal 92 str. DK nuostatos dėl maksimalaus terminuotos darbo sutarties termino ir pasibaigimo pasekmių netaikomos. Ar galima su naujai priimamu asmeniu sudaryti, pvz., 3 metų trukmės projekcinio darbo sutartį?

Atsižvelgiant į tai, kad projektinio darbo sutartims nustatytas 2 metų trukmės apribojimas, ši sutartis negali būti sudaryta ilgesniam laikotarpiui. Jei yra poreikis projektinio darbo sutartį tęsti ilgiau nei 2 metus, suėjus 2 metų terminui ši sutartis nutraukiama ir sudaroma nauja, pvz., 1 metų terminui.

**Rengė Valstybinės darbo inspekcijos
Asmenų aptarnavimo ir teisės taikymo skyrius**